

JIJ & POLITIE

KEN JE RECHTEN EN PLICHTEN!

Wat moet je doen als de politie je op straat controleert? Wat mag jij en wat mag de politie? Een paar tips en waarschuwingen.

**HOUDING &
GEDRAG**

BLIJF RUSTIG, MAAK OOGCONTACT

Daag de agent niet uit. Probeer kalm te blijven. Vervelend of arrogant gedrag escaleert de situatie. Als je voelt dat je kwaad wordt, haal dan diep adem. Houd je stem, lichaamstaal en emoties onder controle.

Sta rechtop. Haal je handen langzaam uit je zakken en laat ze zien. Vertel de agent precies wat je gaat doen. Maak oogcontact. Laat merken dat je niets te verbergen hebt.

NEEM EEN OPEN HOUDING AAN

Het is een controle, geen confrontatie. Leg uit wat de controle met je doet. Vraag de agent waarom je staande bent gehouden en beantwoord rustig de vragen van de agent. Wil je iets niet vertellen? Vraag dan of je verplicht bent om te antwoorden.

FILM

Je mag in *alle* openbare ruimtes filmen. Je mag ook de politie filmen – ook als ze dit niet willen. Een filmpje kan bewijzen hoe de politie zich gedragen heeft en wat jijzelf deed of zei.

Houd wel voldoende afstand en hinder de politie niet. Als de agent zegt dat je meer afstand moet nemen, moet je dat doen.

STEL KRITISCHE VRAGEN

Tijdens een controle kan de politie bijvoorbeeld je ID of rijbewijs vorderen (eisen). Werk dan rustig mee. Je kunt wel kritische vragen stellen.

Stel vragen als je denkt dat de politie geen goede of geldige reden heeft voor de controle. Bijvoorbeeld: *moet ik meewerken of mag ik weigeren? Op basis van welke wet word ik gecontroleerd? Heb ik een overtreding begaan? Ben ik verdachte? Is er een misdrijf gepleegd? Is er een signalement?*

RECHTEN & PLICHTEN

IDENTIFICATIECONTROLE

De politie mag altijd je ID *vragen* – maar je hoeft het niet altijd te geven. De politie* mag je ID *vorderen* als dat ‘redelijkerwijs noodzakelijk is voor de uitvoering van de politietaak’. Bijvoorbeeld als je verdacht wordt van een strafbaar feit, of bij een vechtpartij op straat.

Informeer dus beleefd en rustig of de politie je ID *vraagt*, of dat je je ID *moet* geven.

*Toezichthouders en marechaussees mogen dit ook.

WANNEER MOET JE STOPPEN?

Stel: de politie vraagt je om te stoppen met lopen of rijden.
Wanneer moet je dat doen?

- In de auto en op de brommer als je een stopteken krijgt.
- Als de politie je ID vordert.
- Als de politie je vastpakt (losrukken is verzet en dus strafbaar).
- Als de politie je verdenkt van een strafbaar feit.

WANNEER MAG DE POLITIE JE FOUILLEREN?

De politie mag echt niet zomaar burgers fouilleren. Er zijn uiteenlopende regels. Vraag waarom en op grond van welke wettelijke bevoegdheid de politie je fouilleert.

Soms mag de politie je op straat fouilleren, bijvoorbeeld:

- Tijdens een officiële preventieve fouilleeractie.
- Als je weigert om een ID te geven: om te controleren of je een ID bij je hebt.
- Bij een aanhouding als er gevaar dreigt voor de veiligheid omdat jij of iemand anders een wapen heeft of zou hebben.

KLAGEN

Ben je het niet eens met de politiecontrole? Dien dan een klacht in. Het is moeilijk, maar doe het toch. Denk niet dat het geen zin heeft!

Je kunt o.a. klagen over:

- Hoe een agent met je is omgegaan: onvriendelijk of intimiderend.
- Gebruik van bevoegdheden: mocht de agent je wel fouilleren of je ID vorderen?
- Gebruik van onnodig of te veel geweld.
- Discriminatie: verwees een agent naar je huidskleur, etniciteit of religie?

Een klacht indienen kan via:

www.politie.nl/contact/klachtformulier.html

HANDIGE WEBSITES

- straatrecht.nl
- amnesty.nl/etnischprofileren
- controlealtdelete.nl
- discriminatie.nl

AMNESTY
INTERNATIONAL

STRAAT
RECHT

oktober 2015